

RALUCA KIȘESCU

POVESTEA UNICORNULUI

CARE A ALERGAT DE LA BIROU LA RIO

CAPITOLUL 1

Martie 2014 – noiembrie 2015, In the Mood for Change

~ *sau cum a luat decizia să renunțe la jobul ei
de director de marketing de multinațională*

Raluca a fost un personaj căutat în lumea corporatistă și chiar și în afara ei, probabil din mai multe motive, dar în special datorită unuia, din ce în ce mai greu de găsit: era autentică. Dincolo de aprecierile punctuale pentru orice avea legătură cu funcția ei pe care scria cu cerneală invizibilă bugete mari și perspective pe măsură, Raluca avea chef de joacă, chef de nou, chef de a fi memorabilă, chef de oameni. Nu încerca să pretindă că are chef, chiar avea chef și nu era nevoie de niciun curs pentru a-l învăța, așa era ea. Și eu am cunoscut-o într-un context profesional și mi-a plăcut atât de mult că, atunci când mi-a spus că ar vrea să scrie o carte cum nu a mai fost scrisă – care să fie și de business, și de sex, și de călătorii – am spus *da* pe loc. Nu îmi era clar cum voi scrie o astfel de poveste, atât de diversificată în conținut, cu atât mai mult că nu știam de unde o să îmi capăt vocea să redau scene de sex așa de viu descrise de ea în jurnalele pe care mi le-a pus la dispoziție. Dar nu o puteam refuza – entuziasmul

ei vizavi de această poveste care „trebuie, trebuie scrisă neapărat“ era molipsitor, intoxicant de-a dreptul.

– Raluca, dacă vrei să îți scriu această carte, trebuie să mă întâlnesc cu personajele însemnărilor tale, ca să le înțeleg dinamica și să le pot reda realitatea, i-am spus eu cu un zâmbet șăgalnic.

Adevărul este că aș fi vrut să mă pierd măcar puțin în relațiile și ochii unora dintre cei despre care citisem în jurnalele ei.

– După ce vom publica povestea, îți promit că te duc la cine vrei. Chiar și la regele Spartei, a adăugat ea cu subînțeles.

Nu perspectiva acestor întâlniri m-a convins, ci bucuria cu care povestea și povestea despre această carte cu care își va fi îndeplinit planul de a schimba mentalități, frici, visuri.

– Să fie ca un manual practic și succint atunci când vorbim despre business, să fie ca o rochie care te învăluie și te poartă către tărâmurii îndepărtate când vorbim despre călătorii și să fie ca un orgasm prelungit când vorbim despre explorările sexuale, a adăugat clar și la obiect eroina mea.

– Orgasmul prelungit o să îmi dea cele mai mari bătăi de cap... am șoptit eu. Nici măcar nu știu să existe, am râs complice.

Raluca și-a topit râsul zgomotos în râsul meu, ca și cum râsetele noastre împreunate, pronunțate, ar fi fost expresia vie, neechivocă a orgasmului prelungit.

– Vezi, există, și de aceea vei scrie această carte pentru și cu mine. Ca să rădă cu poftă nebună toate cele care îl vor fi trăit după ce o vor fi citit.

Nu mai aveam ce să îi spun. Și Simona câștigase Wimbledonul când nu se aștepta nimeni. Puteam și eu scrie o carte aparent imposibilă despre un personaj cât se poate de posibil.

Raluca mi-a întins jurnalele ei din ultimii trei ani. M-a atenționat că sunt dezlănate, la fel cum era și „viața ei casnică“, dar că eu voi putea găsi firul roșu al poveștii, pentru că o cunosc suficient de bine, așa că știu că are o structură suficient de matematică în aparentul ei haos. În plus, faptul că redase chiar în fracțiunea de secundă a întâmplării ceea ce trăia – tocmai pentru a nu știrbi din intensitatea experienței odată cu trecerea timpului – m-a ajutat să recompun, (aproape) la fel de autentic pe cât scrisese ea, povestea acestei povești.

La un moment dat, un prieten i-a sugerat să se uite la filmul *In the Mood for Love* al regizorului Wong Kar-Wai. Nominalizat la Palme d'Or în anul 2000, pelicula povestește o istorie încrucișată a două cupluri, ambele chiriase în același imobil. Soția unui cuplu împreună cu soțul celui-lalt cuplu descoperă că partenerii lor oficiali îi înșală. Nu cu străini, ci în incintă, fac doar un *swing* pe jumătate. Cei rămași descoperiți nu se răzbună, deși la un moment dat sunt foarte aproape să se îndrăgostească și ei unul de altul. Cam așa i s-a întâmplat și ei după aproape cincisprezece ani la același loc de muncă. Parcă l-ar fi înșelat, măcar să vadă cum este. (Iar eu, care o urmăream fascinată la câte un eveniment unde vorbea cu mult entuziasm despre ceea ce făcea, aș fi pus ambele mâini în focul adevărului că avea să rămână acolo toată viața). În același timp, intuiam că rutina nu i-a fost nicicând tovarășă, a acceptat-o atâta timp cât în jurul ei putea găsi o scânteie de inspirație și amuzament care să o condimenteze. În film, personajul principal feminin este surprins pe un fundal muzical obsesiv, același, cumpărând *noodles*. O vezi în *slow motion* cum parcurge același drum seară de seară cu recipientul gol pe care îl umple cu tăiței. Nici ea nu pare împăcată cu situația.

Deciziile curajoase nu i-au fost tovarășe în viața privată. Nu a avut răbdare să le cântărească înțelept sau, din contră, s-a grăbit să le înfăptuiască și apoi a revenit asupra lor și a

constatat, răvășitor, „timpul meu a trecut“. Parcă mă citeam pe mine, o fată obișnuită, care o asculta pe ea pronunțând cu precizia robotului *Google Translate* termeni pe care nu îi înțelegeam, în săli pline ochi cu oameni ca mine, pe care ea îi fermeca într-un fel anume cu cunoașterea și siguranța de sine. Eram convinsă că Raluca a avut o forță lăuntrică aparte și timpul ei cursese după cum a vrut. Ei bine, și ea era vulnerabilă. Din fericire, l-a lăsat să treacă din ce în ce cu mai puține regrete, până în punctul în care astăzi doar mai gândește în fracțiuni de ipoteze, pe care le lasă să se ducă după marginea istoriei fără niciun regret.

Rutina și indecizia sunt un *combo* neprietenos pentru dieta psihică. Rutina care îți displace, picătură cu picătură te obosește, agasează, resemnează, frustrează, întristează. Mai continuă tu cu alte exemple, că sigur mai sunt. Indecizia este conștiința parțial letargică, parțial trează care accentuează orice stare negativă produsă de rutină. Este oglinda care îți arată că rutina ți-a adăugat multe kilograme care te schimbă și te împovărează. Dar nu o face decât atunci când este trează. În stare de letargie, te poartă mai departe într-o stare de pasivitate calorică.

Raluca a aterizat în cel mai frumos job pe care îl putea găsi în anul 1999. Găsise anunțul într-un cotidian de largă circulație și era singurul care avea și o imagine, era fotografia unei manechine atașată descrierilor postului și cerințelor pentru aplicanți. Se căuta un asistent de marketing și au fost peste două sute cincizeci de doritori.

– Alegerea mea în finală are legătură cu șansa. Nu te și nu mă păcălesc cu convingerea că am fost mult mai bună prin comparație cu ceilalți două sute patruzeci și nouă, cât timp nu aveam nicio experiență, pentru că abia terminasem facultatea. Să nu uiți să menționezi acest aspect în carte, este prea multă autosuficiență în jur, nu vreau să mai adaug și eu o bucată.

Dar, cumva, șefa ei de atunci și șeful ei, primul director general, un sârb, au ales-o. Pe el l-a considerat un vizionar, pentru mulți ani. Nu doar ea, și eu, în puținele ocazii când l-am întâlnit – pentru că nu era un animal social – l-am ascultat cu curiozitate și admirație, părea că știe să deseneze și să înfăptuiască porțiuni de viitor.

Mă uitam fascinată, la cei douăzeci și trei de ani ai mei – scrie Raluca în jurnalul ei –, când paria pe cifre de afaceri cu multe zerouri în coadă. Instituția forecastului era la acel moment un apanaj al ghicitoarelor, așa că precizia cu care el știa să însufle perspective mărețe era copleșitoare. La interviul final, când mai eram doar două candidate, m-a întrebat dacă știu care este cea mai bine vândută cremă hidratantă. M-am gândit precum ciobanul din banc, care e întrebat dacă are SIDA.

„Dacă le zic că am, o să îmi ceară să le dau, dacă le zic că nu am, nu o să mă creadă. Hai mai bine să le zic ceva de mijloc: ei, am acolo, oleacă, pe fund.“

– Garnier, a venit răspunsul meu destul de rapid. Mi-am amintit că era singura reclamă la cosmetice vizibilă la TV. Dacă au bani de TV, înseamnă că vând.

– Ești sigură? a plusat el.

– Da, am răspuns.

– Bravo, eu habar nu am, nu este încă disponibilă această informație.

Mereu i-a plăcut umorul lui. Chiar dacă adesea era mai greu și grav decât al ciobanului din banc. Dar avea viziune, iar pentru Raluca viziunea iartă multe neajunsuri pentru că sunt foarte puțini oameni care o au...

La un moment dat, i-a lipsit atât de mult viziunea unui șef, încât...

Martie 2014 – noiembrie 2014

În fine, din 1999 trecuseră aproape cincisprezece ani pe care îi petrecuse – cu excepțiile de rigoare – fără să se plictisească. Excepțiilor mărunte, adunate în timp, li se adăuga marea excepție a ultimilor doi ani care o duceau cu gândul la scena obsesiv-repetitivă în care actrița din Hong Kong se aprovizionează cu *noodles*. Era *in the mood for change* mai mult decât la nivelul de plângeri și comentarii în spațiul de fumat sau după ședințe. Era o realitate pe care o explora. De altfel, dacă dau timpul înapoi, îmi amintesc că m-a întrebat la una dintre ultimele lansări de produs la care a participat cum este viața mea de *freelancer*. Plecasem din trustul unde lucrasem aproape opt ani și eram pe cont propriu. Mi-a pus multe întrebări, ba chiar mi-a împărtășit ideea cu care cocheta de ceva timp, și anume să lase companiile mari pentru ceva mic și personal. Eu am sfătuit-o să rămână regina care era. Efortul din spatele aceluia ceva mic și personal nu merita trocul, cel puțin nu pentru mine. Dar ea voia să vadă apusul în cele mai spectaculoase culori...

S-a dus, nu foarte convinsă, la un interviu în străinătate. Fusese „vânată“, așa că a trebuit să se mobilizeze să își actualizeze un CV după mai bine de zece ani. Circulă o cutumă în rândul corporatiștilor cum că, dacă ai un CV sau profil updatat pe LinkedIn, este un semn clar că ești deschis la provocări. A folosit dinadins această expresie ponosită, în speranța că în colecția sezonului HR de primăvară/vară 2021 va dispărea. Raluca nu era de acord ca în 2021 să existe astfel de temeri. Sunt similare cu suspiciunea că un bărbat care se parfumează zilnic are o amantă. La câte oferte îți aduc *e-mail marketingul*, *Google AdWords* sau *Facebook ads* este aproape imposibil să nu fii metrosexual.

A zburat dis-de-diminează îmbrăcată într-o rochie mini, neagră. În hotelul aeroportului, unde era rezervată o sală de întâlniri pentru interviul cu însuși CEO-ul companiei, și-a dat cu tuș negru, mascara și ruj roșu-aprins. Nu era sub presiunea unui candidat care avea nevoie de un loc de muncă pentru că facturile se îngheșuiau să fie plătite, avea, în schimb, o conștiință de sine peste măsura sătucului din care venea. Această comparație cu un sat și comunitatea sa a venit de la un fost coleg plecat cu câțiva ani înaintea ei. Când ești foarte implicat la un loc de muncă, ești parte din tot sistemul construit pentru a te loializa. Ajungi să ai o suprapărere despre tine și o subpărere despre mai toți din afara mediului tău. În realitate, lumea e largă și sunt mulți ca tine care se bat pe un pătrățel din venitul și atenția planetei.

O primă lecție: Încearcă să afli de la zece persoane cu care nu ai colaborat niciodată și care au poziții similare cu a ta ce știi despre compania ta și despre tine. O să îți facă bine la eventualul ego inflammat.

Poziția pentru care venise să discute într-un aeroport al Europei era de *CMO* – *Chief Marketing Officer*. Ca să accedă la un astfel de post în compania unde lucra în acel moment, ar fi trebuit să se mai nască de două ori și, probabil, în țări mai civilizate. Să nu îi curgă îngustimea perspectivei din ochi – nu găsisese o ajustare mai bună pentru vechea „să nu îți curgă țărâna printre degete“. Deși interviul a decurs bine de ambele părți, nu a avut o finalitate în săptămânile care au urmat. Indecizia și supraîncrederea de sine au făcut-o mult prea arogantă, directă, balcanică. Deși a fost la o fracțiune de înțelepciune să primească un post plătit dublu (în condițiile în care nu salariul era problema ei), a preferat să nu accepte oportunitatea. Zbang-zbang, cam așa a sunat schimbul de e-mailuri și această (din nou) expresie ponosită de HR.

O a doua lecție: Nu folosi relaxarea care vine din lipsa presiunii unui loc de muncă drept scuză pentru a nu calcula și pregăti cu conștiință de sine, dar modestie, un interviu cu un potențial angajator. Chiar și dacă nu ești convins(ă) că este ceea ce vrei, tot este mai bine să tratezi partida ca și cum ar fi pe viață și pe moarte. Mă gândesc că așa procedează și Simona Halep cu orice turneu.

O a treia lecție: Mai bine decide ce vrei înainte să pornești la drum. Dacă tot îți dorești o schimbare, ia-ți o pauză, stai tu cu tine și află încotro vrei să mergi, ca să nu îi încurci în drum pe alții.

Raluca nu a urmat lecțiile acestea pentru că, așa cum se autodescrie, „eu sunt un teoretician de renume internațional și un practician delăsător“. Merge și teoria *fix it while you go*, dar trebuie să fii pregătit emoțional pentru derapaje. Oricum ar fi, cred că cel mai bun sfat pe care l-a auzit, citit, ascultat a fost acela cu să faci ceva practic, să acționezi, să te miști mai departe. Până la urmă, nu contează că nu ai un plan clar de *backup*, cât timp știi că nu mai vrei ceva. Nu este totul doar despre backup și siguranță în viața asta!

După acest prim episod de *headhunting*, și-a reluat poziția de *in the mood for change, but actually let's stay a while*. Măcar dacă ar fi știut că asta va mai dura încă un an și jumătate – poate așa ar fi decis mai repede...

Este foarte ușor să îți acoperi anotimpurile cu ceva. Pentru Raluca, anul acela a fost plin de vacanțe. Profita de fiecare zi liberă, o lîpea de un weekend și dusă era. A început o relație, s-a apucat de alergat, a venit vara, a venit marea, parcă nu mai era nicio urgență. Satul ei nu uitase însă ceea ce ea afișase fără ocoloșuri: își dorea o schimbare! A venit cu o propunere, așa cum se întâmpla de obicei – conform unui proces, dar

și interesului unor oameni din managementul regional sau global. Propunerea nu era în niciun caz de formă. Dar nu era ea în forma necesară unei schimbări dramatice. Să plece din țară însemna îndepărtarea de familie, prieteni, obiceiuri și comoditate. Din punct de vedere profesional, reprezenta îndepărtarea de un dinamism al domeniului în care activa. Și-a găsit motive să nu, în loc să da, așa că a zis nu. Și așa a găsit-o toamna lui 2014.

Noiembrie 2014

Sărbătorea cincisprezece ani alături de compania pentru care lucra. Nu cinci, nu zece, cincisprezece. Nu știa când trecuseră. De la aniversarea de zece ani, totul căpătase viteză și un oarecare plictis. Începuse să se plictisească. În plus, avea o atitudine de frondă față de noile contexte – auzea atât de des cuvântul proces, că îi amintea de orele de PTAP din școala generală. Pregătirea Tineretului Pentru Apărarea Patriei avea acum o versiune mai sofisticată de Pregătirea Angajaților Pentru Apărarea Rutinei. Etape precise care se succedau cu precizie dumnezeiască îi dădeau fiori mai ceva ca horoscopul anual al lui Susan Miller.

„Niciodată n-am suportat să fiu obligat să fac ceva ce nu voiam, când nu voiam. Dacă sunt lăsat în pace, să fac ce vreau, când vreau și cum vreau eu, atunci îmi dau silința și fac acel lucru mai bine decât altul.“*

A realizat târziu că motivația ei principală este un amalgam de stabilitate și inițiativă, de confort mental și curiozitate riscantă, de prânz în familie și nopți de amor pasional, de Mega Image și Carnavalul de la Rio, de ceva imposibil de-a dreptul.

* Haruki Murakami, *Autoportretul scriitorului ca alergător de cursă lungă*, București, Polirom, 2009.

– Trebuie să mă simt protejată și încurajată, dar în același timp, să fiu îndrăgostită de ce fac, de cine îmi este alături. Și, deasupra tuturor lucrurilor, să fiu liberă, mi-a mărturisit ea.

– Hai, fetiço, hai, cucoană, vezi-ți de treabă, așa ceva este imposibil, i-au strigat în timp vocile ascunse în privirile neîncrezătoare ale celor din jur.

Cu toată această neîncredere, parcursul său profesional de mulți ani i-a asigurat cumva acest echilibru și, implicit, motivația. Într-un fel, și-a găsit un mix utopic, de care se simțea atașată și când venea vorba de relații, și când venea vorba de carieră.

În prima decadă din cei cincisprezece ani în câmpul muncii a fost în elementul său, a beneficiat de încredere și libertate creativă, a crescut, a zburat. La un moment dat, aripile i-au crescut așa de mari, că a zburat cu totul – așa a și spus într-un mesaj filmat cu ocazia aniversării a douăzeci de ani ai companiei pe piața românească. Se întâmpla la doi ani după plecarea Ralucăi și ea a apreciat deschiderea câtorva oameni de a-i chema în hora frumuseții și pe cei care au fost cândva parte din poveste. Și ea fusese parte din poveste.

„Nu sunt un animal de povară, nu rezist presiunii, nu tolez cu dinții strânși. Merg înainte din convingere și adeseori din inerție. Deși îmi place să cred că am idealuri înalte, că vreau să mut munții, de multe ori planurile acestea rămân la nivel declarativ, ca o fereastră deschisă spre posibilități neconcretizate. Dacă nu mi-aș fi găsit jurnalul din clasa a opta și primii doi ani de liceu, nu aș fi conștientizat acest adevăr.“

„De azi înainte (din seara aceasta începând), o să pun mâna serios pe matematică și, în general, pe școală.“ – 12 mai 1992

„Cum ar zice Pepe, prietena mea, – vrăjii! – iluzii de-o clipă, am pus mâna pe dracu’.“ – 22 mai 1992

Pe Raluca aş recomanda-o oricând ca un autor neconvențional de business, care va îmbina în scrierile ei termeni clasici precum produs, preț, promoție sau plasament cu emoție, autenticitate și interactivitate. Îi citesc de trei ani articolele de business de pe site-ul ei raluca-kisescu.ro și descopăr de fiecare dată culoarea printre cifre, cred că ea a inventat un gen nou: business-literar. Ca profesionist de marketing cu care am lucrat direct, știu că nu este un *pleaser*, ceea ce o face și mai credibilă. Este o combinație interesantă de proces solid de management și leadership inovator, adică un mediator ideal între acționar și client.

– ANGELA CREȚU,
CEO AVON

Cine spune că trebuie să definim copilăria ca fiind doar prima perioadă importantă a vieții noastre? Copilăria durează sau reapare de fiecare dată când ne aducem aminte că, de fapt, suntem niște copii care, uneori, ne luăm prea mult în serios și uităm că suntem ieșiți la o joacă foarte durabilă. Ar trebui să ne bucurăm asta, să stăm așa de mult ieșiți la joacă, chiar și când începem să avem prieteni de vârsta celor care atunci când eram mici le spuneam „nenea“ sau „săr'mâna“.

Să pleci în lume să te cauți, să o iei de la zero ca să te regăsești – toate acestea pot părea o copilărie. Dar sigur nu e joacă de copii. Îți trebuie multă maturitate să accepți că vei rămâne copil toată viață și că joaca este un lucru foarte serios. Așa cum este bățul pentru vata de zahăr. Iar Raluca a scris despre asta.

– CORNEL ILIE,
MUZICIAN, COMPOZITOR, PRODUCĂTOR,
FONDATOR TRUPA VUNK

Cu sprijinul UniCredit Bank

CURTEA VECHÉ

curteaveche.ro

ISBN 978-606-44-0597-5

9 786064 405975